

Антонюк Л.Л.
д.е.н., проф.
Ільницький Д.О.
д.е.н., проф.
Лігоненко Л.О.
д.е.н., проф.
Денісова О.О.
к.е.н., доц.

*Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана
м. Київ*

ЦИФРОВА АКСЕЛERAЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Поточна низька конкурентоспроможність економіки є серйозною проблемою для розбудови стійкості і відновлення України. Для втілення філософії "Відбудувати краще, ніж було" державі потрібні стратегії та програми розвитку високотехнологічних галузей та підтримки інновацій. Ключову роль у їх розробці та впровадженні мають відігравати університети та наукові інститути, здатні розвивати людський капітал країни і створювати інноваційні рішення. У свою чергу, реалізація наукового потенціалу потребує забезпечення ефективного трансферу результатів досліджень і розробок у реальний сектор економіки.

Для налагодження зв'язків між учасниками інноваційних процесів, узгодження їх інтересів, регулювання і забезпечення ефективності співпраці провідні країни створюють спеціалізовані агентства, які виступають посередниками [1]. Ще одним фактором успішної реалізації національних інноваційних стратегій є цифрова інфраструктура, включаючи цифрові платформи підтримки і стимулювання інновацій. Прикладом є європейські центри цифрових інновацій, які допомагають компаніям і організаціям державного сектору відповідати на цифрові виклики та підвищувати свою конкурентоспроможність [2].

Цифрові платформи можуть сприяти створенню, поширенню та впровадженню інновацій різними способами:

- як форуми для обміну ідеями та ресурсами, що допомагають виникненню нових інноваційних проєктів;
- як майданчики для проведення переговорів та організації співпраці між учасниками інноваційного процесу і зацікавленими стейкхолдерами;
- як центри для просування інноваційних проєктів і пошуку інвесторів та партнерів, а також для поширення інформації про інноваційну діяльність і просвітництва;

- як точки доступу до інфраструктурних ресурсів, таких як хмарні обчислення, великі дані, інтернет речей і багато інших;
- як аналітичні центри для збирання, накопичення й аналізу даних з метою виявлення нових можливостей для інновацій та підтримки управлінських рішень, включаючи державну політику у сфері інновацій.
- як основи інноваційної системи, в рамках якої різні компанії та інституції спільно працюють над вирішенням складних завдань та створенням нових рішень.

Подібні цифрові платформи функціонують у багатьох країнах. Прикладами є "Innovation Accelerator" (США), "Research and Innovation Platform" (Німеччина), "Innovate UK" (Великобританія), "Future Industry Platform" (Польща), "Innovation Israel" (Ізраїль), "A*StartCentral" (Сінгапур). Результати проведеного дослідження практики їх функціонування і підходів до їх створення надають підстави для того, щоб стверджувати, що цифрова платформа акселерації інновацій є обов'язковим компонентом зрілої національної інноваційної екосистеми. Аналіз глобальних технологічних трендів, представлених у звітах міжнародних організацій і провідних консалтингових компаній [3-7], а також існуючих інноваційних проєктів університетів і наукових інститутів України, дав змогу виокремити кластери технологій, які є пріоритетними для досягнення конкурентного лідерства: цифрові технології, біотехнології (цифрова медицина), енергетика та докідля, нові матеріали, інфраструктура розвитку технологій.

Ми розробили концепцію цифрової платформи для сприяння координації, акселерації та комерціалізації високотехнологічних проєктів вітчизняних вчених та інноваторів, налагодження співробітництва між вищими навчальними закладами, науково-дослідними інститутами, державними установами, донорами, інвесторами та іншими зацікавленими стейкхолдерами, а також нагромадження даних для подальшого обґрунтування стратегічних пріоритетів відродження та інноваційного розвитку України. Цей цифровий акселератор має стати основою смарт-інфраструктури екосистеми інновацій для виконання стратегічних завдань у кількох напрямках:

1) відкритий простір: сприяння обміну думками експертів, вчених, інноваторів, дослідників, урядовців і стейкхолдерів щодо моделі інноваційного відновлення економіки України;

2) інституційний посередник:

- активізація міждисциплінарних спільних досліджень у сфері інновацій;
- налагодження зв'язків і залучення учасників до інноваційних проєктів, зокрема, на волонтерських засадах;
- підтримка кооперації та налагодження співробітництва учасників інноваційних процесів протягом життєвого циклу проєктів;

- 3) експертний центр:
- обґрунтування стратегічних пріоритетів відновлення економіки з врахуванням національних інтересів та глобальних принципів конкурентоспроможності;
  - розроблення стратегій та дорожніх карт інноваційного розвитку України та окремих секторів, галузей і регіонів;
  - моніторинг трендів та секторальних детермінант розвитку високотехнологічних секторів економіки (квантові технології, нові матеріали, штучний інтелект, Інтернет речей, розумні міста, зелена енергетика);
  - експертна підтримка, P2P менторинг та консалтинг ініційованих проєктів на всіх етапах життєвого циклу, прискорення їх комерціалізації, а також захист прав інтелектуальної власності (відкриті інновації);
  - оцінювання наукових проєктів та їх очікуваної результативності, моніторинг результатів їх комерціалізації і реалізації з метою визначення історій успіху, проблем і перешкод, розроблення стратегій подолання останніх, формування відповідних аналітичних довідок для органів державної влади та стейкхолдерів;
  - нагромадження бази знань стосовно підготовки, обґрунтування та презентації проєктів;
- 4) лабораторія ідей: сприяння генеруванню ідей, розробці та реалізації високотехнологічних проєктів, спрямованих на відновлення та розвиток України;
- 5) інформаційний, навчально-просвітницький центр: трансфер знань і досвіду, поширення відомостей про кращі практики та нові можливості у сфері інновацій.

Подальший розвиток платформи передбачає використання таких технологій, як великі дані, штучний інтелект і блокчейн з метою реалізації функцій алгоритмічного менеджменту, автоматизації рутинних процесів, підвищення точності аналітики, формування рекомендацій і прогнозів, підвищення безпеки, надійності та прозорості управління проєктами та фінансами, а також для підтримки системи управління інтелектуальною власністю.

Список використаних джерел

1. National innovation policies: What Countries Do Best and How They Can Improve. ITIF, 2019 – Режим доступу <https://www2.itif.org/2019-national-innovation-policies.pdf>
2. Digital Europe Programme work programme (DIGITAL). EC, 2021. – Режим доступу <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/80907>
3. OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2023. Enabling

Transitions in Times of Disruption. OECD, 2023. – Режим доступу <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/0b55736e-en/index.html?itemId=/content/publication/0b55736e-en>

4. Tech Trends 2023. Deloitte insights. – Режим доступу https://www2.deloitte.com/content/dam/insights/articles/us175897_tech-trends-2023/DI_tech-trends-2023.pdf

5. McKinsey Technology Trends Outlook 2023. – Режим доступу <https://www.mckinsey.com/capabilities/mckinsey-digital/our-insights/the-top-trends-in-tech>

6. UNESCO Science Report. The race against time for smarter development. UNESCO, 2021. – Режим доступу <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377433>.

7. Global Trends 2040. A more contested world. 7th edition of the National Intelligence Council's Global Trends report. DNI, March 2021. – Режим доступу <https://www.dni.gov/index.php/gt2040-home>

Вожегова Л.С.

*заступник завідувача відділу впровадження та розвитку науково-інформаційних систем
Державної науково-технічної бібліотеки України
м. Київ*

ДЕРЖАВНЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Сучасний стан розвитку національної економіки є найбільш складним з часів незалежності України. Кризові економічні явища, викликані розповсюдженням COVID-19, а пізніше військова агресія російської федерації фундаментально змінили умови ведення підприємницької діяльності та актуалізувала необхідність пристосування усіх стейкхолдерів ринку до нових реалій. Водночас, наявність внутрішніх проблем розвитку національної економіки, зокрема слабкість інституціонального середовища інноваційного підприємництва, недосконалість законодавчої бази, зміни політичної кон'юнктури, значно ускладнюють подальшу адаптацію інноваційних підприємств.

Беззаперечним є той факт, що макроекономічна система України у даний час трансформується і саме вдало обрані державні орієнтири подальшого стимулювання розвитку інноваційного підприємництва здатні забезпечити ефективні шляхи подолання кризових явищ та відкрити нові можливості для її зростання, гнучкості та реагування на ринкові зміни.